

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2006 M. GRUODŽIO 29 D. ĮSAKYMO Nr. 3D-512 „DĖL
DUOMENŲ APIE GRŪDUS IR ALIEJINIŲ AUGALŲ SĖKLAS TEIKIMO“ PAKEITIMO**

2015 m. gruodžio 22 d. Nr. 3D-943
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. 3D-512 „Dėl duomenų apie grūdus ir aliejinių augalų sėklas teikimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS
ĮSAKYMAS**

**DĖL DUOMENŲ APIE GRŪDUS IR ALIEJINIŲ AUGALŲ SĖKLAS TEIKIMO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 10 ir 12 straipsniais, atsižvelgdama į Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 3D-156 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, ir įgyvendindama 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkos organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL 2013 L 347, p. 671),

t v i r t i n u Duomenų apie grūdus ir aliejinių augalų sėklas teikimo taisykles (pridedama).“

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

SUDERINTA
Lietuvos statistikos departamento
2015-12-04 raštu Nr. SD-881

SUDERINTA
Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos
2015-11-29 raštu Nr. (6.2E)V4-690

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-512
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2015 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 3D-943
redakcija)

DUOMENŲ APIE GRŪDUS IR ALIEJINIŲ AUGALŲ SĖKLAS TEIKIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Duomenų apie grūdus ir aliejinių augalų sėklas teikimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos statistikos įstatymu (toliau – statistikos įstatymas), 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 543/2009 dėl augalininkystės statistikos, panaikinančiu Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 837/90 ir (EEB) Nr. 959/93 (OL 2009 L 167, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. liepos 13 d. Komisijos Deleguotuoju Reglamentu (ES) Nr. 1557/2015 (OL 2015 L 244, p. 11), 2009 m. vasario 12 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 127/2009, nustatančiu mokėjimo agentūrų ar intervencinių agentūrų turimų grūdų pardavimo tvarką ir sąlygas (OL 2009 L 42, p. 3), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL 2013 L 347, p. 671), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1310/2013 (OL 2013 L 347, p. 865), 2009 m. gruodžio 11 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1272/2009, kuriuo nustatomos bendros išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 įgyvendinimo taisyklės, susijusios su žemės ūkio produktų supirkimu ir pardavimu taikant valstybės intervenciją (OL 2009 L 349, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. balandžio 1 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 340/2014 (OL 2014 L 99, p. 10), 2003 m. rugsėjo 26 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1709/2003 dėl ryžių pasėlių ir atsargų deklaracijų (OL 2004 m. specialusis leidimas, 3 skyrius, 40 tomas, p. 74), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1333/2013 (OL 2013, L335, p. 8), 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinančiu Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL 2007 L 189, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 517/2013 (OL 2013 L 158, p. 1) (toliau – 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007).

2. Šios taisyklės nustato duomenų apie grūdus ir aliejinių augalų sėklas teikimo tvarką ŽŪMPRIS duomenų tvarkytojai, ŽŪMPRIS valdytojai ir Europos Komisijai.

3. Šios taisyklės taikomos:

3.1. įmonėms, užsiimančioms grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekyba, perdirbimu ir saugojimu;

3.2. grūdų ir aliejinių augalų augintojams (duomenis pateikia seniūnijoms), kurių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotas yra 50 ha ar daugiau;

3.3. įmonėms, užsiimančioms duonos ir jos gaminių gamyba ir pardavimu;

3.4. įmonėms, užsiimančioms ryžių perdirbimu ir prekyba;

3.5. seniūnijoms, kurios surenka duomenis iš grūdų ir aliejinių augalų augintojų, kurių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotas yra 50 ha ar daugiau;

3.6. sertifikavimo įstaigoms, užsiimančioms ekologinės gamybos kontrolės ir sertifikavimo darbų vykdymu pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus.

4. Duomenys naudojami grūdų ir aliejinių augalų sėklų sektoriaus rinkai stebėti, analizuoti, prognozuoti ir oficialiajai statistikai rengti.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR VARTOJAMOS SĄVOKOS

5. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

5.1. **aliejinių augalų sėklų aliejingumas** – aliejinių augalų sėklų sausojoje medžiagoje esantis aliejaus kiekis masės procentais;

5.2. **duomenų teikėjai:**

5.2.1. grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos, perdirbimo ir saugojimo įmonės;

5.2.2. duonos kepyklos ar kitos duonos gamybos įmonės;

5.2.3. įmonės, užsiimančios ryžių perdirbimu ir prekyba;

5.2.4. seniūnijos, kuriose yra grūdų ir aliejinių augalų augintojų, turinčių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotą 50 ha ir daugiau;

5.2.5. sertifikavimo įstaigos, užsiimančios ekologinės gamybos kontrolės ir sertifikavimo darbų vykdymu pagal Ekologinio žemės ūkio taisykles;

5.3. **duomenų tvarkytojas** – VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (toliau – ŽŪIKVC);

5.4. **duonos gamybos įmonė** – duonos kepykla ar kita įmonė, kuri gamina arba gamina ir parduoda duoną ir jos gaminius;

5.5. **ekologiškų javų ir (arba) aliejinių augalų augintojas** – ekologinės gamybos sertifikavimo įstaigos sertifikuotas ūkis, auginantis ekologiškus javus ir (arba) aliejinius augalus pagal 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 834/2007;

5.6. **grūdų baltymai** – džiovintas šalutinis grūdų gamybos produktas, gaunamas atskyrus krakmolą nuo baltyminės medžiagos;

5.7. **grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklų drėgnis** – grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklose esantis drėgmės kiekis masės procentais;

5.8. **grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklų laikymo įmonė** – įmonė, kuri iš javų ir (arba) aliejinių augalų sėklų augintojų priima laikyti grūdus ir (arba) aliejinių augalų sėklas;

5.9. **grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklų perdirbimo įmonė** – įmonė, kuri superka iš javų ir (arba) aliejinių augalų augintojų grūdus ir (arba) aliejinių augalų sėklas, jas perdirba, iš jų gamina rinkai tiekiamus gaminius;

5.10. **kritimo skaičius** – krakmolą į cukrų skaidančių fermentų amilazių aktyvumo lemiamas grūdų kokybės rodiklis – viskozimetrinio maišiklio kritimo per vandeninį kleisterį trukmė sekundėmis;

5.11. **šlapiasis glitimas** – iš kvietinių miltų tešlos išplovus krakmolą gaunama tąsi baltyminė medžiaga, kuri susidaro iš grūdų baltymų gliadino ir gliuteino frakcijų ir kurios kiekis išreiškiamas procentais;

5.12. **IDIS** – interaktyvi duomenų įvesties sistema;

5.13. **įmonė** – gaminantis prekes ir (arba) teikiantis paslaugas organizacinis juridinis vienetas, užsiimantis viena ar daugiau veiklos rūšių vienoje ar keliose vietose ir turintis sprendimų priėmimo teisę;

5.14. **javų ir (arba) aliejinių augalų augintojas** – ūkininkas ar kitas žemės ūkio veiklos subjektas, auginantis javus ir (arba) aliejinius augalus;

5.15. **prekyba grūdais ir (arba) aliejinių augalų sėklomis** (toliau – prekyba) – veikla, apimanti grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklų supirkimą iš javų ir (arba) aliejinių augalų augintojų ir kitų vidaus rinkos subjektų, įvežimą iš Europos Sąjungos, kitų Europos ekonominės erdvės ar trečiųjų valstybių ir išvežimą iš jų, taip pat pardavimą vidaus rinkoje;

5.16. **ryžių perdirbimo ir prekybos įmonė** – įmonė, kuri superka, perdirba ir parduoda ryžius;

5.17. **sedimentacijos rodiklis** – apibendrinamasis miltų glitimo, tešlos ir duonos savybių rodiklis – iš nustatytomis sąlygomis paruoštų tiriamųjų miltų pieno rūgšties tirpale suspensijos susidariusių nuosėdų tūris mililitrais;

5.18. **sertifikavimo įstaiga** – vadovaujantis Leidimo sertifikuoti ekologinę gamybą, produkcijos perdirbimą ir tiekimą rinkai suteikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. 3D-78 „Dėl Leidimo sertifikuoti ekologinę gamybą, produkcijos perdirbimą ir tiekimą rinkai suteikimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka patvirtintas juridinis asmuo, sertifikuojantis ekologinę gamybą ir ekologiškus žemės ūkio ir maisto

produktus ir kontroliuojantis ekologinės gamybos vienetus pagal reglamento (EB) Nr. 834/2007, reglamento (EB) Nr. 889/2008, reglamento Nr. 1235/2008 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus;

5.19. **sertifikuota ekologiškų grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklų perdirbimo įmonė** – sertifikavimo įstaigos sertifikuota įmonė, kuri superka iš ekologiškų javų ir (arba) aliejinių augalų augintojų ekologiškus grūdus ir (arba) aliejinių augalų sėklas, jas perdirba, iš jų gamina rinkai tiekiamus gaminius;

5.20. **ŽŪMPRIS** – Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema;

5.21. **ŽŪMPRIS valdytoja** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;

5.22. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Statistikos įstatyme.

III SKYRIUS

DUOMENŲ TEIKIMAS DUOMENŲ TVARKYTOJUI

6. Grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklų prekybos ir perdirbimo įmonės duomenų tvarkytojui privalo teikti šiuos duomenis:

6.1. kas savaitę, iki antradienio 14 val., praėjusios savaitės grūdų ir aliejinių augalų sėklų supirkimo statistinę ataskaitą pagal formą GS-1 (1 priedas);

6.2. kas mėnesį, iki einamojo mėnesio 12 d., praėjusio kalendorinio mėnesio grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos ir perdirbimo statistinę ataskaitą pagal formą GS-2 (2 priedas). Šios ataskaitos I ir II dalių b) skiltis pildo tik sertifikuotos įmonės, vykdančios ekologiškų grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybą ir perdirbimą;

6.3. kas mėnesį, iki einamojo mėnesio 12 d., praėjusio kalendorinio mėnesio grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų gamybos ir prekybos statistinę ataskaitą pagal formą GS-4 (4 priedas). Šios ataskaitos b) skiltį pildo tik sertifikuotos įmonės, vykdančios ekologiškų grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų gamybą ir prekybą;

6.4. Kas metus, iki einamųjų metų vasario 5 d., praėjusių kalendorinių metų grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų gamybos ir prekybos metų statistinę ataskaitą pagal formą GS-10 (10 priedas).

6.5. du kartus per metus nuo derliaus nuėmimo pradžios iki rugpjūčio 20 d. ir nuo rugpjūčio 20 d. iki rugsėjo 20 d. – superkamų grūdų ir aliejinių augalų sėklų kokybės statistinę ataskaitą pagal formą GS-6 (6 priedas).

7. Grūdų ir aliejinių augalų sėklų saugojimo įmonės duomenų tvarkytojui privalo kas mėnesį, iki einamojo mėnesio 12 d., teikti praėjusio kalendorinio mėnesio ataskaitą apie įmonėse saugomus augintojų grūdų ir aliejinių augalų sėklų kiekius pagal formą GS-3 (3 priedas).

8. Rajonų savivaldybių administracijų seniūnijos duomenų tvarkytojui privalo teikti duomenis:

8.1. kas savaitę, iki kiekvieno penktadienio 12 val. – praėjusios savaitės – nuo rugpjūčio 10 d. iki rugsėjo 15 d. Vėliau – kas pusmetį – iki sausio 15 d. antro pusmečio ir liepos 15 d. pirmo pusmečio statistinę ataskaitą apie seniūnijos teritorijoje grūdų ir aliejinių augalų augintojų, kurių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotas ≥ 50 ha, nuimtą derlių ir augintojų sandėliuose laikomų grūdų kiekius pagal formą GS-5 (5 priedas);

8.2. kartą per metus – iki einamųjų metų balandžio 10 d. – statistinę ataskaitą apie seniūnijos teritorijoje grūdų ir aliejinių augalų augintojų, kurių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotas ≥ 50 ha, žieminių pasėlių ir iššalusių pasėlių plotus pagal formą GS-8 (8 priedas).

9. Duonos gaminių gamybos ir pardavimo įmonės duomenų tvarkytojui privalo kas mėnesį, iki einamojo mėnesio 12 d., teikti praėjusio mėnesio statistinę ataskaitą apie įmonėse parduotus duonos gaminius pagal formą GS-7 (7 priedas).

10. Įmonėms, užsiimančioms ryžių perdirbimu ir prekyba duomenų tvarkytojui privalo kiekvienais prekybos metais, iki spalio 15 d., teikti metinę statistinę ataskaitą apie ryžių atsargas rugpjūčio 31 d. pagal formą GS-9 (9 priedas).

11. Sertifikavimo įstaigos, atskira sutartimi su duomenų tvarkytoju nustatyta tvarka ir terminais, duomenų tvarkytojui teikia sertifikuotų ekologiškų grūdų ir aliejinių augalų sėklų augintojų, supirkėjų, perdirbėjų sąrašus, duomenis apie ūkininkų ir kitų žemės ūkio veiklos subjektų ekologiškų grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotus, derlių, jo sunaudojimą savo reikmėms ir prekybą.

12. Duomenys teikiami pagal patvirtintas ataskaitų formas naudojant ŽŪMPRIS IDIS adresu https://is.vic.lt/pls/vris/ris_start.loginVesti. Nesant techninių galimybių duomenis pateikti naudojant ŽŪMPRIS IDIS, duomenys teikiami el. p.: grudai@vic.lt, eko@vic.lt arba faksu (8 5) 203 0050.

13. Duomenų teikėjai, pasikeitus apskaitos duomenims, pagal 7–8 ir 10 punktuose nurodytas ataskaitų formas privalo apie tai informuoti duomenų tvarkytoją, pateikdami įmonės vadovo pasirašytą prašymą dėl leidimo patikslinti ataskaitą (jame nurodant duomenų tikslinimo priežastis) ir praėjusio mėnesio ir savaitės patikslintus duomenis pateikti ne vėliau kaip iki kito mėnesio 12 d.

IV SKYRIUS

DUOMENŲ TEIKĖJŲ TEIKIAMŲ DUOMENŲ KONTROLĖ

14. Duomenų tvarkytojas:

14.1. atlieka duomenų teikėjų teikiamų statistinių duomenų pagal ataskaitų formas GS-1, GS-2, GS-3, GS-4, GS-5, GS-6, GS-7, GS-8 ir GS-9 patikimumo ir punctualumo kontrolę;

14.2. duomenų įvedimo ir (ar) patikros metu nustatytas neatitiktis registruoja Neatitikčių registravimo žurnale (11 priedas);

14.3. vykdo duomenų teikėjų statistinės atskaitomybės proceso stebėseną ir tvirtina pateiktus duomenis;

14.4. atlieka duomenų teikėjų teikiamų duomenų inspektavimą, vadovaudamasi ŽŪIKVC generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintu Inspektavimo procedūros aprašu ir rizikos analizės rezultatais.

V SKYRIUS

DUOMENŲ TEIKIMAS EUROPOS KOMISIJAI, ŽŪMPRIS VALDYTOJAI, LIETUVOS STATISTIKOS DEPARTAMENTUI IR KITOMS INSTITUCIJOMS

15. Duomenų tvarkytoja:

15.1. pagal šių taisyklių 7.1 papunktyje nurodytas ataskaitas parengia ir kiekvieną savaitę Europos Komisijai pateikia suvestinę ataskaitą apie grūdų ir aliejinių augalų sėklų vidutinės svertinės supirkimo kainas;

15.2. pagal šių taisyklių 7.2 papunktyje nurodytas ataskaitas parengia duomenis ir suvestinę ataskaitą, kuriuos, vadovaudamasi su Lietuvos statistikos departamentu (toliau – Statistikos departamentas) pasirašyta sutartimi ir suderinta technologija, kas mėnesį pagal suderintą kalendorių perduoda Statistikos departamentui;

15.3. pagal šių taisyklių 11 punkte nurodytą ataskaitą parengia ir kiekvienais metais Europos Komisijai pateikia suvestinę ataskaitą apie ryžių atsargas rugpjūčio 31 d.;

15.4. pagal šių taisyklių 7–11 punktuose nurodytas ataskaitas parengia suvestines ataskaitas ir jas elektroniniu paštu išsiunčia ŽŪMPRIS valdytojai;

15.5. pagal šiose taisyklėse nurodytas ataskaitas parengia suvestines ataskaitas ir apžvalgas ir jas skelbia interneto svetainėse: www.vic.lt ir www.produktukainos.lt, oficialiajame informaciniame statistiniame leidinyje „AgroRINKA“, pusmetiniame statistiniame leidinyje „Lietuvos žemės ūkis. Faktai ir skaičiai“ ir Oficialiosios statistikos portale <http://osp.stat.gov.lt/>.

VI SKYRIUS

DUOMENŲ KONFIDENCIALUMO IR VIENTISUMO UŽTIKRINIMAS, APSKAITA IR SAUGOJIMAS

16. Duomenų tvarkytoja užtikrina duomenų teikėjų teikiamų duomenų konfidencialumą ir vientisumą.

17. Duomenų tvarkytoja teisės aktų nustatyta tvarka privalo saugoti ir tvarkyti duomenų teikėjų apskaitą:

17.1. ataskaitos, gaunamos paštu, el. paštu ir faksu, saugomos 5 (penkerius) metus;

17.2. gaunamų ataskaitų duomenys saugomi neribotą laiką.

18. Duomenų teikėjai privalo tvarkyti ataskaitų apskaitą ir jas saugoti 3 (trejus) metus duomenų teikėjo nustatytoje laikmenose.

19. Duomenų ir informacijos sauga užtikrinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais ir duomenų tvarkytojos nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Vadovaujantis Statistikos įstatymo 14 straipsniu, fiziniai ir juridiniai asmenys privalo duomenų tvarkytojai neatlygintinai teikti duomenis.

21. Duomenų teikėjai, nesilaikantys šiose taisyklėse nustatytų reikalavimų, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
